

betreunde, hoopte, dat deze spoedig ongedaan gemaakt zou worden, en dat zij, slechts door „melk“ en niet door vaste spijze gevoed, zich onbekwaam acht nu en in de toekomst zich een oordeel over deze droevige zaak te kunnen vormen. Sterker nog, ze acht de in het geding zijnde kwesties voor Indië zaken van „secondair belang“ en „het een roeping van Godswege“, dat de Geref. Kerken in Indië zich van een uitspraak over de geschillen onthouden.

Terechtere dan ook bij de Vrijgemaakten de vraag, of de Syn. Kerk te Batavia eenzijdig het kerkverband met haar zusterkerk en anderzijds de gedane schorsingen en afzettingen, welke in den Naam des Heeren uitgesproken werden, nog serieus nam.

Gelijktijdig — en dat streed er mede — achten de Kerken alhier zich wel capabel om „op eigen beenen“ te gaan staan (alsof ze dat in het verleden niet deden) en via de Synode van de Syn. Geref. Kerken in Nederland tot z.g.n. „zelfstandigwording“ over te gaan.

De Vrijgemaakte broeders hebben langen tijd een afwachting houding aangenomen en daarmede de Kwatangk kerk de volle gelegenheid gegeven zich te bezinnen op haar houding t.o.v. de binding aan 1942 en 1946 en de gedane tuchtmateerregelen. Daarbij is rekening gehouden met de omstandigheid — die zich overigens in Nederland ook voordoet —, dat de in het geding zijnde zaken niet „leven“ in de gemeente.

Doch nu meenen zij voor Gods aangezicht niet meer in gehoorzaamheid te leven door de institueering van de Kerk te Batavia voor onbepaalde tijd uit te stellen.

Duidelijk is nu komen vast te staan:

a) De Kwatangk kerk te Batavia maakt door woord en daad deel uit van de Syn. Geref. Kerken in Nederland en conformeert zich niet alleen dus — zoolang het tegendeel niet blijkt (in den Syn. gedachten-gang) — met de leerbeslissingen van 1942 en 1946, maar neemt ook de schorsingen en afzettingen voor haar rekening.

Zoo zond zij, een afgevaardigde naar de Zwolsche Synode van 1946, blijft nog correspondentie onderhouden met de Syn. Kerken en beriep onlangs nog den Syn. predikant ds. C. Gilhuis.

b) Deze kerk, hoewel zij in het voormelde kerkverband leeft, acht het „een roeping van Godswege“ zich te „onthouden“ van een toetsing van de genomen leerbeslissingen, van de binding eraan en van de gedane tuchtoefening aan Gods Woord en de Kerken-orde. Afgaande op deze wilsverklaring (want in feite heeft zij haar keuze reeds gedaan), wenschte zij dus in strijd te komen en te blijven met art. 31 K.O., dat haar opdraagt de besluiten van meerdere vergaderingen voor vast en bondig te houden. Daarmede tracht zij uit haar kerkrechtelijke verantwoordelijkheid te vluchten.

c) Was het de Kwatangk kerk ernst geweest zich wegens onbekendheid met de in het geding zijnde zaken voorloopig te onthouden van een oordeel, dan

had zij nimmer de correspondentie geopend met Kerken, aan welke, doordat zij na 1942 er een belijdenis bij hadden gekregen, voor Indië iets nieuws, zelfs iets vreemds was toegevoegd, of zou zij, zoo zij dit later pas bemerkte, haar correspondentie met die Kerken voorloopig opgeschort hebben, totdat haar na ernstige studie duidelijk zou zijn geworden, wat er in Nederland tijdens den bezettingstijd kerkelijk voorgevallen was. Deze voorbarige keuze spreekt des te sterker, wanneer men in rekening brengt, dat de Vrijgemaakte Kerken nog op precies denzelfden grondslag staan als de Indische Geref. Kerken in 1940.

d) De Syn. Geref. Kerk alhier heeft besloten de z.g.n. „Zelfstandigwording“ van de Geref. Kerken in Indonesië¹⁾, welke sterk door politieke factoren beheerscht wordt, op de a.s. z.g.n. Zendingsynode van de Syn. Geref. Kerken aan de orde te stellen²⁾, zonder van te voren een oordeel uit te spreken over de genomen leerbeslissingen en gedane tuchtoefening. Zij vlucht daardoor uit de door God naar haar toegebrachte moeilijke beslissingen en kiest eigen kerkelijke wegen, daarmede zichzelf en haar autoriteit stellende boven Christus en het Heilig Evangelie. De in Christus' naam gedane tuchtoefeningen worden, terwijl de kerkeraad zich zelfs incapabel acht om er over te kunnen oordeelen, op duidelijke wijze gekleinereerd en de uitspraken over doop en verbond „van secondair belang“ geacht, eveneens zonder kennis van zaken genomen te hebben of ook maar te kunnen of willen nemen. Uit deze innerlijke tegenstrijdigheid blijkt overduidelijk, dat we hier te doen hebben met kerkelijke diplomatie, welke strijdt met de eenvoudige geloofsgehoorzaamheid.

Dit zijn wel de voornaamste overwegingen, die de vrijgemaakte broeders vlug deden concludeeren, dat de Kwatangk kerk zich bij herhaling losgemaakt heeft van haar belijdenis en kerkenorde en zich kennelijk wenschte te onthouden van het bewandelen van den normalen kerkrechtelijken weg.

Zij achten zich dan ook van Godswege geroepen zich niet weer opnieuw te voegen onder het Synodale juk, waarvan ze zich nog maar kort geleden vrijgemaakt hebben.

Na de institueering van de Kerk te Batavia van 13 April j.l. blijven zij verlangend uitzien naar hereniging in den weg van bekeering, zullen daarvoor den Koning der Kerk vuriglijk bidden en niet nalaten de dwalende broeders in de Kwatangk kerk individueel en collectief, mondeling en schriftelijk tot vrijmaking op te wekken.

Speciaal met het oog op de uit Nederland vertrekkende militairen, die tot de Ite Divisie behooren, zij vermeld, dat de kerkdiensten gehouden worden in de

¹⁾ Dit is de officiële kerkelijke terminologie, alhier gebruikt.

²⁾ Afgedacht nog van de separatistische tendenz, die eruit spreekt.

loovigen bedoeld worden zal niemand dunkt mij zoo dwaaselijk zijn om tegen te spreken, vermits dezelfde woordelijke aanspraak ook gedaan wordt in het formulier des Nachmaals, alwaar men zeker toch wel in den eigenlijken zin des woords, daardoor geloovigen verstaan zal.

C. De vragen welke door de ouders of getuigen beantwoord moesten worden, Daarin wordt immers o.a. gevraagd, „of ze niet bekennen dat ze (namelijk onze kinderen) IN CHRISTUS GEHEILIGD zijn!“

Als Smeedes aan het „in Christus geheiligd zijn“ is toegekomen, worden we natuurlijk één en al oor! Dat geheiligd-zijn-in-Christus is immers het sleutelbegrip in de oude dogmatische worsteling omtrent doop en verbond!

Volgens dr. Smilde bestond er, temidden van allerlei begripsverwarring omtrent deze heiligheid, onder de „Vaders der Scheiding“ in dit opzicht, althans „een merkwaardige eenstemmigheid“. Ze vatten deze heiligheid z.i. allen op als een „inwendige, zaligmakende genade“. Dit uit Smilde's mond vernemende, luisterden we nu met des te scherper aandacht naar den zich als paladijn van den meest kuyperiaanschen afgescheiden dominee, n.l. ds. Scholte, opwerpenden ouderling. Wat zal hij zeggen? Hoorst z'n woorden: „Dat hier geene uitwendige of inwendige heiligheid, maar eene verbondsheiligheid bedoeld wordt, gelijk BRAKEL in zijn Redelijke Godsdienst, Deel I, pag. 969 uitdrukt, blijkt wederom uit art. 17 der Canones straks aangehaald!“¹⁾

¹⁾ a. w. p. 273.

²⁾ In de editie Bolle² p. 979. We lezen daar: „Geheiligd zijn, wil niet zeggen, dat kinderen nu in waarheid het beginsel des geloofs, der wedergeboorte, en heiligmaking deelachtig zijn; ook niet, dat alle de te doopen kinderen, en bijzonder dit mijn kind uitverkoren is, bekeerd en zalig zal worden; maar in 't gemeen dat de kinderen der bondgenooten, uit kracht van het verbond met de bondgenooten en hunne kinderen opgericht, de goederen dezeszels in recht hebben, en in bezitting zullen deelachtig worden, in tegenstelling van de kinderen dergenen, die geen bondgenooten zijn, dewelke geene beloften hebben in het Woord, latende de zaligheid, als ze jong sterven, aan de vrije en verborgene handelingen Gods, zonder het een of het ander met fundament daarvan te kunnen zeggen. En dewijl de kinderen der bondgenooten

Militaire Cantine, Soendaweg 47, Batavia, en dat het adres van den scriba is:

Sergt. W. van Veelen, leger nr. 160214000 K.M.G. — L.M.D.

Veldpostkantoor, Batavia.

Het verdient aanbeveling het laatste adres te vermelden op de reisattestatie, welke de naar Indië vertrekkende militairen medekrijgen, opdat ze hun attestatie aldaar kunnen indienen, voor het geval ze te Batavia gelegerd worden.

Wil men den Scriba persoonlijk bezoeken, dan is het adres: Javahotel, Rijswijk 5, Kamer 20.

L. A. F. GODSCHALK J. Aan.

Batavia, 21 April 1947.

[Laat ieder, dien het aangaat, deze adressen noteren en doorgeven. Redactie.]

STUDENTEN.

28 April 1947 is opgericht te Groningen de Vereniging van Geref. Studenten. (Naam: „Hendrik de Cock“).

Alle Geref. Studenten worden dringend verzocht zich hierbij aan te sluiten, omdat in de huidige verwarrende omstandigheden, de ontwikkeling van het Geref. Studentenleven meer dan ooit noodzakelijk is. Aankomende studenten voor den cursus '47-'48 kunnen zich voor inlichtingen wenden tot onderstaand adres:

K. HUIZINGA, Coehoornstraat 2a, Groningen.

(Vacantie-adres: Fok 6a, Heerenveen.)

OPVOEDING EN LONDERWUS

S.S.R. EN DE GRONDSLAG DER DRIE FORMULIEREN.

IV.

Heeft dus ieder gereformeerd student de taak, getuige te zijn van Jezus Christus, dit kan niet de taak zijn van de S.S.R. en zeker niet in haar hedendaagsche constellatie. Trouwens evangelisatie is de taak van de Kerk. Ik ben zelfs van overtuiging, dat dat de doodsteek zou zijn voor de S.S.R. Juist vanwege haar zoogenaamde „interkerkelijkheid“.

Want evangelisatie mag nooit z.g.n. „interkerkelijk“ zijn. Beter: niet-kerkelijk gericht zijn.

Aan de wereld den Christus brengen en Hem tegelijkertijd losscheuren van Zijn lichaam, de Kerk, is dwaasheid. Bovendien, wij vergaderen de Kerk niet; maar..... Christus vergadert Zich van het begin der wereld tot aan haar einde een gemeente, de Kerk. Wij moeten en mogen daarin Zijn medearbei-

Zoo gansch zeer rustig en verzekerd schrijft Smeedes dit heer. Een echte synodocratische theoloog aanpt van zoo iets nu letterlijk niets. Hij kent ten aanzien van het in-Christus-geheiligd-zijn maar één dilemma: men moet ze of voorwerpelijk-uitwendig noemen of onderwerpelijk-inwendig. Wie voor het één kiest, verwerpt het andere, en omgekeerd — een derde is er voor hem niet. De theologie, die in de synodocratische leerstellingen haar concrete uitdrukking vindt, is in dit fatale subject-object schema ingeklemd en maakt zich zoo steriel.¹⁾ Maar voor een goede eeuw zag Smeedes reeds scherper en dieper. Hij is dit schema en deze dilemmatiek te boven gekomen en heeft oog voor het gansch andere. Hij kent de VERBONDS-HEILIGHEID uit de reformatische prediking.²⁾

niets vertoonen dat voor of tegen is, zoo hebben wij ze niet te onderscheiden, maar hen uit kracht van de belofte voor kinderen Gods te houden, totdat zij het tegendeel vertoonen. Zoodat in Christus geheiligd zijn is, deel te hebben aan Christus.

Geheiligd te zijn, is niet in een uitwendig verbond opgenomen te zijn, want daar is geen uitwendig verbond. De zaligheid des kinds, en niet iets uitwendigs, wordt van de ouders beoogd. De sacramenten zijn geene zegelen van een uitwendig verbond, maar alleen van het genade-verbond, en teekenen en zegelen van de rechtvaardigheid des geloofs; en ook het kind wordt bekend in Christus geheiligd te zijn, dat van geen uitwendig verbond gezegd kan worden. Ook wordt bekend dat het kind voor den doop geheiligd is, en daarom gedoopt moet worden; zoo wordt het dan niet een bondgenoot door den doop, maar het was het al te voren, en te voren was er geen verbond, dan het verbond der genade.³⁾

¹⁾ Zie voor dit subject-object-schema in de synodocratische theologie de voortreffelijke artikelen van Dr. van den Born in „Ons Kerkblad“ het provinciaal orgaan der Kerken in de provincie Utrecht, de Nos. van 5, 12 en 19 April 1947.

²⁾ Terecht schrijft Ds E. G. van Teylingen, na zoowel de constructie van een „uitwendige“ als die van een „inwendige heiligheid“ te hebben afgewezen, „Nu is er nog een derde mening, die aanknoopt bij Calvin en ook in de historie nooit gezwegen heeft; men vindt haar b.v. bij Brakel, bij vele vroegere „Afgescheidenen“ (b.v. T. Bos in a.w.), bij Woelderink: diens uitlegging van 't Doopsformulier en bij vele van de tegenwoordige bezaarden (om van de Amerikaansche Gereformeerden maar te zwijgen). Hier beteekent heiligheid: recht hebben

POPULAIR-WETEN - SCHADDELUKE SCHETSEN

OM HET HART DER REFORMATIE. XI.

Het woord bevat alle beloften Gods, en het geloof neemt ze alle aan. De inhoud van het woord is Christus, de gansche Christus.....

Dr H. Bavinck.

En tenslotte diept Smeedes materiaal op uit het formulier van den kinderdoop. En het wordt weer zeer interessant. Men hoore:

A. Het formulier is niet opgesteld met het oog op de bediening van den doop aan alle kinderen, maar alleen ten behoeve van het doopen van „de kinderen der geloovigen, blijkens het opschrift van hetzelve“. Dit woord geloovigen moet hier „in den eigenlijken zin des woords“ worden verstaan. Dit blijkt uit het feit, dat het woord geloovigen in de formulieren „nimmer oneigenlijk gebruikt wordt“. En inderdaad bedoelt het formulier met de kinderen der geloovigen de kinderen „van naast geloovige ouders (zoals men thans spreekt)“. Want boven het formulier staat niet: formulier om de kinderen uit het geslacht der geloovigen te doopen, maar alleen: kinderen der geloovigen, zonder meer.

B. De aanspraak gericht tot de ouders. Deze luidt: „Gefleiden in den Heere Christus“. Dat hiermee „ge-

¹⁾ Smeedes heeft zonder twijfel een uitgave van het doopsformulier voor zich gehad, dat als opschrift droeg het bekende: „Formulier om den heiligen doop te bedienen aan de kleine kinderen der geloovigen“. Dit opschrift is nog te vinden boven het formulier zooals dat achter den bundel „Psalmen en Gezangen“, welke in opdracht van de algemeene Synode der Ned. Herv. Kerk opnieuw verzameld en bewerkt werd, is afgedrukt. Het oorspronkelijke opschrift van dit formulier luidde: „Forme om den heiligen Doop uit te richten“. De officiële editie der Gereformeerde Kerken heeft: „Formulier om den Heiligen Doop aan de kinderen te bedienen“.